

BERÉNYI MEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	60 f.	1 óra	1 K.
1 évre	1 K 80 f.	1 évre	3 K.
1 évre	3 K 60 f.	1 évre	6 K.
1 évre	7 K 20 f.	1 évre	12 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Szent István-tér 1.

TELEFON 208.

Egyes szám: hétköznap 2 f.

Vasárnap 4 f.

Főszerkesztő és kiadótulajdonos: Baranyay Lajos.

Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Népszövetségi

testvérek itt van az alkalom, hogy megmutassuk az országnak a mi hatalmas szervezettünknek erkölcsi súlyát. Most van az alkalom, hogy bebizonyítsuk a testvéri érzületet, a mely a népszövetség jelszava. A haza megvédése sok polgártársunkat elszólitott a munkától, amely pedig ugyancsak várja a dolgos kezeket. A kenyérkereső harcba ment, s nem egy helyen nem maradt senki, aki pótolhatná. A magára maradt hitves tehetetlenül áll s kétségbeesve néz a jövőbe. Nem tudja betakarítani kis terményét, nem tudja a csürbe juttatni.

Népszövetségi testvérek, keserűségnek, kétségbeesésnek nem szabad lenni. Nekünk, a kik itthon maradtunk, kötelességünk, hogy segítségünk felebarátunkon. Álljunk oda s vállvetett erővel pótoljuk azokat a karokat, amelyek most a mi édes hazánkat védik. Álljunk össze s a kenyérkereső nélkül maradt hitveseknek, családoknak takarítsuk be a gabonájukat.

Ez most kötelesség, de oly kötelesség, amelyért elismerés, dicséret jár. Felér annak az embernek a munkájával, aki fegyverrel szolgálja hazáját.

A magyar ember mindenkor megtette nehéz kötelességét, ha hazája követelte. Biztosra vesszük, hogy most is így lesz!

HÁBORUS HIREK.

Megkezdődött a népek harca, folyik a világháború. A német-francia és a német-orosz határon csatároznak, dörög az ágyú, ropog a puska s a német katonák már több orosz helységet el is foglaltak. Éjjel érkezett távirataink közlik:

a francia kormány tagjainak nemzethez intézett kiáltványát, mely szerint a francia mozgósítást csak a becsületese béke megőrzése céljából rendelték el; a német katonáknak orosz városokba való bevonulását, az északamerikai egyesült államok semlegességi nyilatkozatát

s a kassai nép lelkes tüntetését. Ez utóbbi helyen Borovics hadtest parancsnok lelkesítő beszédet intézett a néphez.

A szerb harctérről nem kapunk híreket. Ugy látszik ott még mindig nem történt semmi nevezetes esemény.

A honvédség és a népfelkelők esküje.

Tábori mise a Vásártéren.

A sűrű ruhás katonák hatalmas tábora lepte el tegnap reggel a Vásártér, hol az ez alkalomra felállított, tábori oltár köré gyülekeztek, hogy Isten kegyelmébe ajánlják magukat s áldását kérjék fegyvereikre. Gyönyörű látványt nyújtott a több ezer katonának szép, rendezett szakaszokban felállása. A nemzeti színű lobogókkal díszített oltársátor közelében a még itthon levő katonái előkelőségek a város és vármegye képviselőinek tag-

jai foglaltak helyet mögöttük a honvédség, azok után pedig a népfelkelők sorakoztak egészen a Berényi utig.

Reggel 8 órakor kezdődött a tábori szentmise, melyet Kún tartalékos katonái lelkész mondott. Utána Gombos Imre ezredes intézett tartalmas és hatásos szép beszédet katonáihoz. Vázolta előttük röviden a közelmult napok eseményeit és szivig ható szavakkal buzdította és lelkesítette őket kötelességük teljesítésére. Majd a tábori lelkész beszéde következett, mely után a katonák ünnepélyesen letették az esküt. Ezer és ezer torok dörögte Tóth százados után az eskü-szövegét s a felémelő jelenet alatt a liget előtt álló nagyszámú közönség körében sokaknak könny szökött szeméikbe. — Imához! — Imához! s az ünnepély véget ért.

A katonák díszmenetben vonultak el a Zászló és a mellette álló Gombos ezredes előtt. A zenekart az egy helyre felállított dobosok pótolták s a katonák, kik előző napon reggel 5 órától este 10-ig Iszka-szentgyörgy határában gyakorlatoztak oly szép díszmenetet adtak, hogy öröm volt őket nézni. A népfelkelők részéről pedig egyenesen meglepő volt az a katonás kitarítás és menetelés. Pedig csak az ünnepély alatti nagy melegség is alkalmas lett volna arra, hogy a nehéz ruhában és felszerelésben egy helyben álló „öreg csontokat“ elfárasssa. A közönség között egy fiú el is ajult. A mentők mosdatták fel.

Díszmenet után a régi csend-örklantanya előtt álló közönség megéljenzte Gombos ezredesét.

Magyarelles oláh.

A rendőrség elfogott egy begyöpösödött agyu román nemzetiségű ruhát viselő, de magyar kenyéren élőködő oláht aki elég pimasz volt ahhoz, hogy tegnap a vasúti állomáson a magyarok ellen tüntessen.

A szerb katonaszökevények

kiket városunkba hoztak, nem maradnak nálunk, hanem, Fekjér—Tolna és Veszprém vármegyék területén egymástól elválasztva elhelyezik őket.

Tanácsadó iroda.

A városi tanács elhatározta, hogy tanácsadó irodát állít fel, melyben állandóan két tanító és egy városi tisztviselő látja el a tájéccsal a most nagyszámban levő különféle tanácskerőket.

Ezügyben a polgármester a következő felhívást teszi közzé: Felhívás. A haza védelme fegyverbe szólitotta az erős-karu családapák és családfenntartók nagy részét. Ittmaradtak közöttünk a gyámolításra és segélyezésre szoruló anyák, gyermekek és családtagok, kik jogi és közigazgatási vonatkozású ügyeikben, apró-cseprő, ügyes-bajos dolgaikban, sőt a segélynyújtás módzatai tekintetében is tanácsadásra és utbaigazításra szorulnak. A város tanácsa elhatározta, hogy e támasz nélkül maradt családok érdekében tanácsadó és segítő irodát állít fel, hol az arra szoruló mindennemű ügyes-bajos dolgaikban tanácsot és utbaigazítást nyerhetnek, továbbá a hatósági és magán segélynyújtás módzatait is megismerhetik. Ezen

SÖVEGJÁRTÓ vászonáruháza, Barátok épülete.

Nagy választék ágy és asztalneműek, paplanok, finom takarók, szintartó zefirok, törülközők, szőnyegek stb.

olcsó szabott árak mellett.

Maj lapunk 4 oldal.

00000863

Fontos hírek, tájékoztatók
Uzsongók, nadrágok, sapkák
Divatos strandkalapok és cipők

Utazási cikkek, bútorok, kofferok
kezeslámpák, utikosarak
Angel gummikabátok 20 koronától

Futball és sportfelszerelések
Tenniszingszék, rakettek, labdák
övek, kalapok, sapkák és cipők.

TELEFON 163.

KNAZOVITZKY divatruházában. TELEFON 163.

tanácsadó és segítő iroda vezetője dr. Kisteleki Károly tisztújítógyűlés, az iroda helyisége pedig a Szőgyény Marich ház I. emeletén I. ajtó alatt van. Felhívom mindazokat, akik ezen tanácsadó és segítőhivatalt szolgálatait igénybe venni óhajlják, hogy bizalommal forduljanak oda a minden nap délelőtt 8—11-ig terjedő hivatalos órák alatt. Székesfehérvárott. 1914. augusztus 4-én. Dr. Saára Gyula polgármester.

Felhívás.

Felhívom mindazon helyben tartózkodó 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36 és 37 éves B. alosztályu vagyis olyan népfőlkelöket, akik a három sorozáson tettek s nem váltak be, tehát katonának nem voltak vagy ha voltak, felülvizsgálat útján elhocsátottak, s kiknek mesterségük szíjjártó és cipész (cipőfelsőrész készítő, cipő szabász stb.) hogy 1914. évi augusztus hó 10-ig összeírás végétől a városi katonai ügyosztálynál (Sző-

gyény-Marich-utca 1 sz.) külföldbeni elővezetés terhe mellett jelentkezzenek. Székesfehérvár, 1914. aug. 3. *Polgármester.*

Liszt árak.

A városi hatóság a mozgósítás napjaiban tapasztalható visszaélések megszüntetésére az élelmiszerek árait hatóságilag állapítja meg s a listát árkát már meg is állapította a következőképen:

0-s	kg.-ként	56 f.
2-s	"	54 "
4-s	"	52 "
6-s	"	50 "
7-s	"	48 fillér.

A hajléktalanok figyelmébe!

Lapunk tegnapi számában szöveztünk, hogy még mindig vannak behívott népfőlkelők és katonai munkások, akik éjjeli szállás hiányában éjjel is az utcán, vagy a ligetekben vannak. E hírekre dr. Saára Gyula polgármester, aki sem időt, sem fáradságot sem kímélve szakadatlanul dolgozik buzgó odaadással a mostani

rengeteg sok és nehéz teendőkben, hivatalosan arról értesít bennünket, hogy most már több megüresedett szállás hely van s aki azért a rendőrséghez fordul az okvetlenül kap is. A közönség közül bárki ha meglát ilyen hajléknélküli embereket utasítsa őket egyenesen a városházára.

Napközi Otthon.

A „Fejérmegyei Napló” tegnapi számában említést tett arról, hogy mostanában úgy lenne jó, ha a szegény asszonyok, akiknek dolgozni kell menniök, egész napra ovodába adhatnák gyermekeiket. A városi hatóság f. hó 6-án d. u. 3 órára értekezletre hívta össze a helybeli ovodák vezetőségét, hogy a „napközi otthon” felállítására tárgyaljanak értekezletet tartassanak.

Adományok.

A behívott tartalékosok és népfőlkelők családjaiknak segélyezésére
Grünfeld Jakab 1000 K
Fejérmegyei Takarékszövetkezet 200 K

Gágyár	100 K
Farkasdy Dezső	100 K
Bernstein és Káldor	100 K
Ozv. Göbel Jánosné	50 K
Kelemen Béla igazgató	50 K
Grünfeld Pál	50 K
Wertheim Armin	50 K
Wertheim Pál	50 K
Wertheim Armin	50 K

Délutáni távirataink.

A Pester Lloyd bécsi jelentése szerint ottani diplomáciai körökben feltűnik a francia kiáltvány bizonyos tompított hangja és az Oroszországgal való szövetség megemlítésének hiánya.

A Magyar Távirati Iroda jelentése: Hivatalos közlemény szerint német csapatok eddig nem léptek át a francia határt. Ezzel szemben tegnap óta francia csapatok hadüzenet nélkül meg támadják a német határőrséget. Tegnap este óta francia csapatok megszállva tartanak német helységeket.

Bombavető francia aviatikusok érkeznek tegnap óta Bádénbe és belga semlegességét

TÁRCA.

Hogy megy végbe ma egy háború?

A tüzérség felállása.

Ha az ekként biztosítva menetelő oszlopok előretolt részei — az elővédék — ellenségre bukkannak, akkor elsősorban a tüzérségnek nyílik alkalmuk, hogy az ellenséget már oly távolságon tűz alá vegye, ahova a gyalogság puszkájával még el nem ér. Eppen ezért a tüzérség parancsnoka az egész hadoszlop parancsnokával elől menetel az elővéddel s mihelyt a kiküldött lovasjárőrök az ellenség közeledését jelentik, azonnal fontolóra veszik, hogy hol lesz alkalmuk a tüzérségnek a harcot megkezdeni. A hadoszlopok parancsnoka a beérkezett hírek alapján szintén kiszámítja, hogy körülbelül melyik terület fog az ellenséggel összeütközni s azon terület domborzati viszonyai, valamint a szomszédos oszlopokhoz való viszonyának tekintetbevételével teret készít magának a harc végére

hajtására és ezen alapon kiadja a parancsokat az elővédeknek, a tüzérség parancsnokának és az elővédet hosszú menetrendben követő főcsapatnak.

Természetes, hogy ezalatt az előremozgás nem szünetel, hanem kiki folytatja menetét. Tekintettel arra, hogy az ellenséges tüzérség is már nagy távolságról tűz alá veheti ami menetelő oszlopunkat, nem fogjuk a menetet tömött alakzatban az uton folytatni, hanem iparkodni fogunk az oszlopot több kisebb részre szétvonni és ezeket lehetőleg fődönten tovább előre vezetni. E célra kisebb mélyedések, erdőszélek, fasorok, töltések, árkok stb. igen kedvezőek lehetnek.

A gyalogság rajvonalba fejlődik.

Természetes, hogy a legelől levő rész, az elővéd, legelőször fog részeire széttagolódni, mert ő fog leghamarabb tűzbe jutni. Eppen azért annak a legelől menetelő résznek helyet-közel már olyan alakzatot vesznek fel, amelyből a puskatűzelést azonnal megkezdhetik.

Ez az alakzat a rajvonala. Ez nem egyéb, mint ritka nyitott vonalba alakult gyalogosok vonala, akik parancsnokaik után előrenyomulnak. Ilyen alakzat könnyen mozog, jelekkel vagy a parancsnokok személyes példájával könnyen vezethető és ha kell, egy pillanat alatt földhözvágja magát és megkezdheti a puskatűzelést.

Persze nem fog mindjárt az elővéd vagy az egész oszlop ilyen alakzatot felvenni, hanem csak a legelől levő részek; a többi követi őket menetoszlopokban olyan távolságra, hogy a rajvonala tűzelt ellenséges elővédék őket már ne érhessék.

Kezdődik az ágyutüz.

Az alatt míg a gyalogság ilyen módon az ellenséggel való összeütközésre elkészül, a tüzérség is lázas tevékenységet fejt ki. Lovasított embereiből járőröket küld előre, akik azt figyelik, hogy hol látható az ellenségből valami cél tárgy, amire a tüzérség eredmény-nyel tüzelhetne. Különösen az ellenséges oszlopokra és tüzérségre ügyelnek s ha azokat megpillantották, lóhalálban küldik vissza

jelentőségüket a parancsnokhoz ki erre a tüzérséget felvonultatja és megkezdi a tüzelést.

A tüzérség ma már gyorsan tüzelő, páncéllal ellátott ágyúkkal van felszerelve s képes percenként egy ágyúból husz lövést is tenni. És az ágyúk irányzó-készüléke azt is megengedi, hogy az ifűgek fődönten álljanak fel, ahonnan maguk a tüzelők az ellenséges céltárgyat nem is látják, hanem tőlük oldalról és előreküldött ember figyeli az irányzó-készülékkel az ellenséget és a saját ágyukat onnan a figyelőhelyéről a földre lefektetett telefonvonalon értesíti az ágyúk parancsnokát nemcsak a lövések eredményéről, hanem arról is, hogy miképp kell az ágyúk irányzó-készülékét beállítani, hogy a nem látott ellenséget biztosan eltalálják. Ezáltal, meg a füstnélküli puskapor használatával tüzeink elérték azt, hogy nehezen lehet őket az ellenség golyóinak elérni, hacsak akkor meg nem figyelték őket, mikor ezen fedett felállításra elérésére még menetben voltak.

Az ágyúk a tüzeléshez tüzvó-

Alapszövegyék, kütányok

mosó-, tisztító- és clothból,

lánykák, fiúk és hölgyek részére, nagy választékban található.

NOFITZER-RÉL

mosó alsó kor. 2:50.

HIREK.

— Fejérmegye főispáni helyettese. Gróf Széchenyi Viktor főispán mint tartalékos huszártiszt bevonult ezredéhez, helyébe a kormány Hunkár Dénes veszprémi megyei főispánt nevezte ki helyettesül.

— A XIII. Országos Kath. Nagygyűlést előkészítő bizottság augusztus 1-én d. n. az Országos Katholikus Szövetség tanácstermében rendkívüli ülést tartott, melyen elhatározta, hogy az Országos Katholikus Nagygyűlést tekintettel az általános mozgósításra, bizonytalan időre elhalasztja.

— Zsarolás. Egy vízvárosi kereskedő 10 krajcárért akart adni egy tojást egy szegény bakának. — Mit? tiz krajcár?! Van lelke hozzá, hogy egy szegény katonától ennyit zsaroljon ki? Hát nem kell a tojása s oda vágta a többi közé, hogy tizenkettő öszetörött. És a kik látták, igen örültek ennek az igazságszolgáltatásnak.

— Színészeinkről. A háború, mint a legnagyobb vis major érvényre lenné tette a színészek szerződését. Több igazgató fel is osztotta társulatát, a legtöbb pedig nem tudta kifizetni tagjainak a fizetést. Így volt ez a székesfehérvári színtársulatnál is. A jelenleg Siófokon állomásozó társulat pénztelenül a legnehezebb helyzetben van. Szalkai színigazgató arra kérte a színházi bizottságot, hogy 600 K óvadékát adják ki s azzal amennyire tudja, kárpótolni fogja tagjait. A Székesfehérvári Színpartoló Egyesület tegnap Vérésy József elnökletével ülést tartott s a székesfehérvári színészeknek fejenként 20—20 K segílyt szavazott meg. Itt említjük meg, hogy ismerős színészeink közül Szántó, Brádi, Zilahy és Cseh bevonultak a katonasághoz.

— Lelkesedés. Az egyik századot 90 katonával ki kellett volna egészíteni hadilétszáma.

— No legyenek, ki vállalkozik rá — szót a tiszt vagy 800 tartalékoshoz. Egyszerre előretört a valamennyi. Egy szálig mindannyian el akartak menni.

Köztük volt egy cigány is a heggedőjével.

— Hát te is el akarsz menni a csatába?

— El én.

— De ott ágyucsőből van ám a plkula.

— Nem bánom, legalább nem löknek jobbra-balra.

Ez itt Fehérvárot történt tegnap-nepelött.

— Háború kérdés. Misi (4 éves): — Idesanyám! egy hete odavan má' idesapám. Hát még most se verte meg azt a szerbet. Egy hét alatt én megvertem volna, aztán meg se álltam volna hazáig.

Háború esetére szóló életbiztosításokat azonnali érvénnyel köt a Triesti Általános Biztosító Társulat. (Assicurazione Generali.) Közgazdasági Bank és Takarékpénztár részv. társaság.

FLUMEI kávébehozatal
SZÉKESFEHÉRVÁR
(BARÁTOK ÉPÜLETE.)

Pörkölt kávékeverékei utolérhetőnek! Saját, villamos kávénapgyörköldő! Telefon 250.

A legszebb mosókartonok 40 fillér métere, divatos mosódeinek 40 fillér métere, a legdivatosabb nyári creppek, tiszta fehér és duplaszélés 1 kor. 80 fillér métere. Urilást választék angol ingzellerekből már 70 fillértől, métere fekete, sötétkék és szürke lászterek, eponge halatlan olcsó áráért. Deutsch Béla Szent Imre-utca, barátok épülete átellenében.

Ingyen kap

1000 koronás kedvezményt, ha a „TOLNAI VILÁGLAP”-ját nálam rendeli. Mindennemű napilapot, folyóiratot és divatlapot eredeti áron szállít **KAUFMAN PAL** könyvkereskedő Kossuth-u. 9.
SZÉKESFEHÉRVÁR.

Szerkesztői üzenet.

Plágiumfi Helyben. Az a vers határozottan szép. De nem szép tőle, hogy előbb megjelent több más lapban mint egy helybeli napilapban. Igaz, hogy pl. a „Délmagyarországnak” és a „Független Újságban” *Háborúk* volt a címe és ott *Enőd Tamás*, az ismert nevű költő írta, itt pedig *Akom-bakom*-ra keresztelték és — ó — jelzés volt alatta. Egyébként azonban szőrül-szóra betűről-betűre egyezik a kettő. Hja kérem, a nagyszellemek találkoznak! Ha egyebütt nem, hát az időjárásbírósg bünyűi osztályán, hol vers lopás miatt folyik egyik ellen az eljárás. Mert lopni még háborus időben sem szabad, sőt ilyenkor épen nem szabad. Taticsek, Taticsek, plagicsek. Pá magának! plá! plá!

Értesítés.

Ellenkező híresztelésekkel szemben tudatjuk az érdeklét közönséggel, hogy a

Székesfehérvári Hitelszövetkezet

(Távirdu-u. 6.)

ezentul is változatlanul

5%-ot

fizet a takarékbetétek után és a betétkamatadó is ő téríti meg.

Az igazgatóság.

APRÓHIRDETÉSEK.

Egy modern új-családi ház szabadkézből eladó. Ugyanott 100 négyzetméteres ház hely is eladó. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

20 hektoliter ó és újbar eladó. Cím a kiadóban.

Egy alig használt házszobahaberendezés, sürgősen eladó. Bővebbet özv. Hauptvogel Frigyesné Budai-ut. 58. sz.

Ha venni vagy eladni akar, feltétlenül hirdessen az apróhirdetéseknél. Az eredmény biztos.

Egy jókarban levő jégsekrény olcsón eladó. Megtekinthető a vasúti áruaktárban.

Egy csinosan burrozott különbejárati garzonszoba Kossuth-u. 2. sz. alatt kiadó.

A tölgyhulladék, amely feltétlenül a legolcsóbb tüzelő, ismét kapható a Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc utca 4. sz. alatti fűrésztelepen Házhoz szállítva 100 kg.-kint 2 K 50 f. a rövidebb, köteget hulladék 2 K 70 f. kötegenként pedig 50 f. Ugyanott igen szép tölgyfaducok is kaphatók.

Délutáni órákra elfozadok bármilyen írásbeli, vagy gépirászi munkát. Tanulókat instrualok. Cím a kiadóhivatalban.

Egyszobás lakás és istálló (külön-külön is) augusztusra kiadó, Széchenyi utca, 26.

Két szép utcai szoba villanyvilágítással garzonlakásnak — esetleg különbejárati konyhával magános egyének november 1-re kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Olcsó tetőfedőpapírost csak a Székesfehérvári Hitelszövetkezet Deák Ferenc-utca 4. sz. alatti fűrésztelepen lehet kapni.

Kempis „Krisztus követése” dr. Platz Bonifác fordításában, továbbá a legszebb imakönyvek (Órókimadás, Mindennapi lelki kenyér, Jézusom örömdm stb.) kaphatók Horváthé és Rósiné papirkereskedésében, Kossuth-15. sz.

Folyó évi szeptember havában Székesfehérvárt megnyílik a Székesfehérvári Diák-Otthon által létesítendő **POLGÁRI FIUISKOLA**. I. és IV. osztálya; az utóbbi elegendő jelentkezés esetén. *Tandij: 150 korona. Beiradási díj: 10 korona.* Tandijmentességet a tanulók 10%-a kap megfelelő bizonyítványok alapján. *Jelentkezni* lehetőleg augusztus 31-ig lehet.

A Székesfehérvári Diák-Otthon **INTERNÁTUSÁBAN** közép isk. tanulók teljes ellátásért évi 900 koronát fizetnek. Képes prospektust küld a vezetőség.

Dr. Pécsi Jenő,
igazgató.

Ha olesó **POROSZ** szenet, jó **POROSZ** kokszt. óhajt. háztartása részére. **KLEIN MÁRKUS FIAI FIÓKJA**. Telefon 216. Székesfehérvár, Simor-utca 15. cégnél szerezze be. Nyílt fuvarokban v. plombált zsákokban való szállítást már most előjegyünk.

SZÉKESFEHÉRVÁRI BUTORKÉSZÍTŐ
IPAROSOK SZÖVETKEZETÉNEK
BUTORÁRUCSARNOKA
MINT AZ O. K. H. TAGJA
ajánlja tagjai által készített butorait, melyekből a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelegig állandó **NAGY RAKTAR.**
Butoraink ugy izlés, mint minőség tekintetben versenyképesek bármely más hasonló nagy és elsörendü raktárak áruival. Elsörendü másztalosok által felülbírált modern háló-, ebéd-, salón- és uriszobák stb.
Allandó butorkiállítás!
Kiváló minőségű tolnai szönyeget nagy választékban kizárólag árucárnokunkban kaphatók.
TELEFON 258. KOSSUTH-U. 10.